УДК 811.161.2’373.2 + 811.111’373.2:81’37
Хавкіна О.М.[1], Лимар К.О.[2]
[1] доц. НУ «Запорізька політехніка»
[2] студ. гр. ГФ-313 НУ «Запорізька політехніка»

СЕМАНТИЧНІ ТИПИ ПЕСТЛИВИХ НОМІНАЦІЙ ПАРТНЕРА В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКИХ МОВАХ

О.М. Хавкіна, К.О. Лимар

У міжособній комунікації важливу роль відіграють пестливі номінації партнера (*terms of endearment, pet names, love-isms or terms of affection*), основною функцією яких є створення емоційної близькості та атмосфери довіри. Вони – це своєрідний свосіб виразити свою любов до партнера, не промовляючи при цьому «Я тебе кохаю» [3]. Використання таких одиниць розглядається як опосередкований спосіб вербалізації почуттів. Це явище активно досліджується в лінгвістиці, психології та суміжних науках. Семантика пестливих номінацій ґрунтується на метафоричному перенесенні ознак об'єктів навколишнього світу на адресата мовлення та відображає культурні й когнітивні особливості носіїв мови.

Метою дослідженя є визначення основних семантичних типів пестливих номінацій партнера та їх зіставний аналіз в українській та англійських мовах. Такі одиниці функціонують переважно в інтимному та неформальному дискурсі й формуються через метафоризацію, зменшено-пестливі формих та асоціативні образи [2]. Як зазначають Дж. Лакофф та М. Джонсон, абстрактні поняття любові й ніжності концептуалізуються через конкретні образні категорії (їжа, фізичне тепло, цінні об’єкти тощо) [4].

Аналіз корпусу дослідження дозволяє виокремити такі семантичні типи проаналізованих одиниць:

- гастрономічні (*honey, sweetie, sugar, cherry; пампушечка, пиріжечок, ягідка, солоденька / солоденький, цукерочка)* – асоціації з приємними смаковими відчуттями;

- зоонімічні (*bunny, kitty, chick; зайчик, кицюня, рибонько)* – характеристика зовнішньсті або рис характеру;

- натурморфні (*sunshine, star; сонечко, зірочка, квіточка*) – актуалізація образів світла та краси;

- соматичні (*my heart, my soul; серденько, душа моя, життя моє)* – вираження емоційної прив’язаності через тілесні образи;

- абстрактно-ціннісні (*love, darling, treasure; дорогий, мій скарб, золотце)* – репрезентація партнера як цінності;

- індивідуально-експресивні (*baby, boo-boo, cutie; бубочка*) – оказіональні утворення з підвищеною емоційністю.

В українській мові такі одиниці часто утворються за допомогою зменшувально-пестливих суфіксів: *-чка, -чик, -ка, -ечка, -ятко, -юня* [1]. На

відміну від української мови, де створення пестливих одиниць відбувається за рахунок суфіксації, в англійській мові формування відбувається за рахунок композиції, редуплікації ритмічних структур та фонетичної привабливості. Ця категорія функціонально виконує ряд важливих функцій: створення інтимізації спілкування, емоційної експресії та індивідуалізації партнера.

Отже, пестливі номінації партнера в українській та англійській мовах виконують спільну комунікативно-прагматичну функцію – репрезентацію позитивних емоцій, інтимізації спілкування та вербалізації афективного ставлення до партнера. Водночас зіставний аналіз засвідчує відмінності у семантичних пріоритетах і мовних засобах їх реалізації. Зокрема, в українській мові домінує словотрвіна варіалтивність. Зумовлена широким використанням зменшувально-пестливих суфіксів, тоді як в англійській мові переважають усталені лексичні одиниці та фонетично експресивні моделі. Це зумовлює специфіку концептуалізації емоційної близькості в обох мовах і визначає різні способи актуалізації експресивного потенціалу відповідних номінацій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Павленко Л. П. Стилістичні функції засобів словотвору в українській мові. *Педагогічний пошук*. № 1. С. 32–35. URL: http://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/883 (дата звернення: 29.03.2026).

2. Grząśk A. To Devour One's Love: The Concept of TASTE in the World of Endearments. *SKASE Journal Of Theoretical Linguistics*. 2020. Vol. 17. Iss. 3. P. 118-129. URL: https://www.skase.sk/Volumes/JTL45/pdf_doc/08.pdf3 (date of access: 27.03.2026).

3. Honnager T. Nominal Forms of Address in Middle English – Pet Names and Terms of Endearment between Lovers. *Anglistentag*. München, 2004. P. 39–55. URL: https://www.academia.edu/12276116/_Nominal_Forms_of_Address_in_Middle_English_Pet_Names_and_Terms_of_Endearment_between_Lovers_ (date of access: 27.03.2026).

4. Lakoff G., Johnson M. Metaphors We Live by. London : University of Chicago Press, 2003. 276 p. URL: https://pdfroom.com/books/metaphors-we-live-by/3Jr2ELJpgyv (date of access: 29.03.2026).